

МІНІСТЕРСТВО ЕКОНОМІКИ
ТА ДОВКІЛЛЯ УКРАЇНИ

ЕНЕРГЕТИКА В ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКАХ

Практичний гайд для ініціаторів створення
та керуючих компаній

Підготовлено на основі роз'яснень Міністерства енергетики України та НКРЕКП

Енергетика в індустріальному парку

Законодавство дозволяє учасникам ІП здійснювати діяльність у сфері альтернативної енергетики та зберігання енергії. Міненерго окремо зазначає, що на території ІП допускається вироблення енергії з альтернативних джерел, хоча електроенергія загалом належить до підакцизних товарів.

Чотири напрямки енергозабезпечення ІП:

- **Власна генерація**

виробництво для
покриття власного
споживання

- **Виробник
електроенергії**

систематична
реалізація на ринку

- **Активний споживач**

власне споживання
з можливістю
реалізації надлишків

- **Зберігання енергії**

використання
накопичувачів
у передбачених моделях

Власна генерація для самозабезпечення

Споживач має право встановлювати генеруючі установки для покриття виключно власного споживання **без ліцензії на виробництво**.

Ключова умова: вироблена електроенергія не повинна відпускатися в ОЕС України або мережі інших суб'єктів господарювання в будь-який період часу.

Генеруємо

Споживаємо
самостійно

Не відпускаємо
в мережу

Якщо передбачається відпуск в мережу та реалізація надлишків — потрібна інша модель.

Сонячна генерація, накопичувачі та когенерація

Спеціальні особливості функціонування СЕС, установок зберігання енергії та когенераційних установок на території ІП передбачені **у разі створення малої системи розподілу (МСР)**.

Якщо МСР не створюється — діють загальні правила ринку електроенергії:

- Приєднання**
Закон + Кодекс системи передачі + Кодекс систем розподілу
- Розподіл електроенергії мережами ІП**
Закон + ПРРЕЕ + КСР
- Продаж виробленої електроенергії**
Закон + Правила ринку + ПРРЕЕ
- Постачання споживачам**
Закон + ПРРЕЕ

Коли потрібна ліцензія

Виробництво, постачання та зберігання енергії здійснюються за умови отримання ліцензії, якщо інше не передбачено законом.

- ✓ **Виробництво:** ліцензування застосовується, якщо потужність на одній площадці — **понад 5 МВт**, або сумарно на всіх площадках — **понад 20 МВт**
- ✓ **Зберігання енергії:** ліцензування, якщо потужність установок на одній площадці — **понад 5 МВт**
- ✓ **Постачання:** здійснюють лише електропостачальники з відповідною ліцензією

Тимчасове приєднання до електричних мереж

Варіант 1

Точка приєднання на межі земельної ділянки замовника — реконструкцію мереж виконує ОСР за власний рахунок, лінійну частину будує ОСР за рахунок замовника.

Варіант 2

Альтернативна точка приєднання — усі роботи від точки приєднання до об'єкта виконує сам замовник.

Після воєнного стану: протягом 6 місяців тимчасово приєднані електроустановки мають бути приведені у відповідність до Кодексу систем розподілу.

Як планувати електричну потужність ІП

Окремого механізму резервування електричної потужності саме для індустріального парку не передбачено.

Водночас замовник може під час подання заяви на приєднання завчасно визначити перспективну потребу в потужності та передбачити її поетапне освоєння за чергами — зазначивши графік введення потужностей за роками та необхідну потужність для кожної черги. ОСР має врахувати це в технічних умовах.

Максимальний загальний строк введення потужностей за роками — 3 роки.

Тарифи та розвиток мереж

Спеціальних тарифів для ІП НКРЕКП не передбачає — тарифи мають бути недискримінаційними, прозорими, економічно обґрунтованими; запровадження спеціальних тарифних умов для ІП суперечило б принципу рівності учасників ринку та призводило б до необхідності компенсувати вартість таких пільг за рахунок інших користувачів системи.

Водночас ОСР формують 5-річні плани розвитку систем розподілу, і НКРЕКП прямо зазначає: ці плани мають враховувати потенційні потреби майбутніх користувачів, **у тому числі пов'язані з розвитком індустріальних парків.**

Надлишки електроенергії: активний споживач чи виробник

	Активний споживач	Виробник
Мета	Власне споживання	Систематичний продаж
Надлишки	Можна продавати	Можна продавати
Модель	Роздрібний ринок / самовиробництво	Ринок електроенергії
Ліцензування	У випадках, визначених законом	Ліцензійна діяльність

НКРЕКП не визначає універсальної моделі для всіх індустріальних парків. Вибір моделі має здійснюватися суб'єктом господарювання з урахуванням конкретних умов та економічної доцільності проєкту.

Як стати активним споживачем

Генеруюча установка в **власних мережах** споживача приєднується без окремої послуги приєднання.

- Споживач виконує технічні вимоги
- Подає ОСР заяву про встановлення генеруючої установки
- Подає однолінійну схему — якщо планує продаж надлишків
- Забезпечує комерційний облік — якщо передбачається відпуск електроенергії в мережу ОСР
- ОСР протягом 5 робочих днів безкоштовно проводить обстеження та технічну перевірку — якщо установка передбачає можливість відпуску електроенергії в мережу ОСР та їх користувачів
- ОСР оформлює паспорт точки розподілу
- Укладається договір купівлі-продажу за механізмом самовиробництва (додаток до договору постачання)

Статус активного споживача набувається одночасно з укладенням цього договору.

Важлива межа:

**активний споживач $\neq$ постачальник
іншим споживачам**

Міненерго прямо зазначає: **статус активного споживача не передбачає права здійснювати продаж електричної енергії іншим споживачам.**

Модель активного споживача не дає керуючій компанії автоматичного права виробляти електроенергію і продавати її учасникам ІП. Для цього, з урахуванням обмежень Закону про індустріальні парки, доцільно розглядати інші механізми, передбачені Законом.

Безперебійне енергозабезпечення

60% для непобутових споживачів заходи примусового обмеження електропостачання не застосовуються, якщо в кожній розрахунковій годині щонайменше 60% споживання забезпечується власним виробництвом.

80% ОСР не застосовує графіки погодинних відключень до лінії, якщо розподілена генерація покриває не менш як 80% споживання приєднаних до неї споживачів у години її роботи.

60% власне виробництво / непобутовий споживач

80% розподілена генерація / споживачі однієї лінії

Що врахувати при проектуванні енергетики ІП

- **Плануєте власну генерацію** → визначте, виключно для власного споживання чи з відпуском в мережу
- **Плануєте продаж надлишків** → визначте модель: активний споживач чи виробник
- **Парк розвивається чергами** → передбачте графік черг у заяві на приєднання
- **Є дефіцит потужності** → врахуйте, що при плануванні розвитку системи розподілу ОСР має враховувати потенційні потреби майбутніх користувачів, у тому числі потреби, пов'язані з розвитком індустріальних парків
- **Плануєте тимчасове приєднання** → врахуйте строк приведення у відповідність (6 місяців після воєнного стану)
- **Виникають проблемні питання з приєднанням** → НКРЕКП запровадила практику **щотижневих нарад** за участю виробників електричної енергії, центральних органів виконавчої влади та операторів мереж, на яких розглядаються конкретні проблемні питання приєднання розподіленої генерації

Ключові цифри та фінальний висновок

60% власної генерації — без примусових обмежень

80% покриття лінії розподіленою генерацією — без графіків відключень

понад 5 МВт ліцензування виробництва на одній площадці та зберігання енергії на одній площадці

понад 20 МВт ліцензування за сумарною встановленою потужністю виробництва на всіх площадках

3 роки максимальний строк введення потужностей за чергами

6 місяців строк приведення тимчасового приєднання у відповідність після воєнного стану

Енергетична модель ІП залежить від мети: власне споживання ➡ активний споживач ➡ систематичний продаж ➡ виробник. НКРЕКП не визначає єдину модель для всіх ІП — вибір за суб'єктом господарювання з урахуванням конкретних умов проєкту.